

Terugkijken is moeilijk, beseft coronagetuige **Simon Rozendaal**. ‘Het was varen in de mist. Elke dag verraste dat dekselse virus ons’.

Vooruitkijken is moeilijk, vooral als het over de toekomst gaat. En jawel, terugkijken is al even moeilijk, vooral als het over het verleden gaat. Bij het officiële debat over het coronabeleid is dat zichtbaar. Hadden we niet beter dit, hadden we niet beter dat, hadden we niet beter zus, hadden we niet beter zo? Jazeker, met de kennis van nu was dat allemaal beter geweest. Dit, dat, zus zowel als zo.

Maar het gaat om de kennis van toen. Geheugen is een verraderlijk moeras. Ik had een paar dagen koorts. Nou ja, verhoging. Een holte-ontsteking of zo, als ik bukte pijn bij de kaken. Op de dag dat de verhoging weg was, kon ik me niet meer voorstellen hoe lusteloos ik de dagen ervoor was. Echt waar, had ik geen zin om met de kleinkinderen te pim-pam-petten?

Idem voor de coronapandemie van 2020 en 2021. De meeste mensen zijn vergeten hoe bang ze waren, hoe uitzichtloos het leven leek. Daarom is een dagboek nuttig. Dat is gestolde kennis van toen. Bij de uitbraak in 2020 zat ik als wetenschapsjournalist met veel kennis over virussen in een bevoorrechte positie. Ik merkte hoe slecht geïnformeerd iedereen was en begon op mijn site een coronajournaal. Gratis en voor niks. Een soort maatschappelijke dienstplicht.

De eerste aflevering was op 13 maart 2020 met als titel ‘Dat virus heeft er geen belang bij om ons te doden’. Eerste zin: ‘Wij zijn hun gastheren, en gastheren kun je beter in leven laten.’ Ik heb het twee maanden volgehouden, elke dag stipt, tot de pandemie voorbij leek, en daarna nog even wekelijks. De laatste was op 18 juni 2020: ‘Kunnen we die anderhalve meter niet opschorten tot de R_0 weer in de maand is?’

U kunt het nalezen op simonrozendaal.nl. Nu er een parlementaire enquête gaande is, heb ik het zelf herlezen, om het verschil te savoureren tussen de kennis van nu en die van toen. Allemachtig, wat wisten we weinig. Zoals ik destijds schreef: ‘Dit is een volslagen nieuw virus dat ons elke dag opnieuw voor verrassingen plaatst.’ Zo was het een onaangename verrassing dat mensen twee tot drie weken aan de beademing moesten in plaats van twee tot drie dagen. Mede daardoor dreigden de ziekenhuizen te ontploffen.

Het was ‘varen in de mist’, zoals toenmalig minister-president Mark Rutte treffend zei tijdens een toespraak tot het volk. Rutte en minister Hugo de Jonge moesten ‘100 procent van de besluiten nemen met 50 procent van de informatie’. Dat besef leidt tot een zekere mildheid bij de beoordeling van wat er fout is gegaan, zoals het carnaval in februari 2020 dat gewoon doorging en de scholen die in maart 2020 juist niet door mochten (tegen het advies van de experts in).

Een merkwaardig gevolg van COVID-19 is trouwens dat een deel van de bevolking mesjogge is geworden. Het is onvoorstelbaar hoeveel bagger complotdenkers op sociale media hebben uitgestort over mensen die destijds hun stinkende best deden voor de gemeenschap.

Binnen een paar weken staken ze hun kop al op. Ik noemde hen op 15 mei 2020 ‘coronazeurpieten’ (de term ‘wappies’ was nog niet uitgevonden). ‘Met als moraal: die lockdown is helemaal nergens voor nodig, het is allemaal een complot van Bill Gates en Israël om vaccins te verkopen. Jaap van Dissel, het RIVM en het Outbreak Management Team vinden het heerlijk dat ze zo machtig zijn en willen die troon niet verlaten.’

Al in 2010, tijdens de vaccinatie tegen de Mexicaanse griep, Aroerden complotdenkers zoals Anneke Bleeker en Désirée Röver zich. Die laatste vertelde alom dat Khazaarse Joden de wereldbevolking met vaccins wilden halveren. Tijdens de coronapandemie laaide dit smeulende vuurtje weer op, met als leiders Willem Engel en Jeroen Pols van de actiegroep Viruswaanzin plus Forum voor Democratie. Thierry Baudet, Wybren van Haga (en later Pepijn van Houwelingen) van FVD verkondigden aantoonbare quatsch in 2020 en 2021. ‘Er is geen oversterfte,’ en: ‘Het is maar een griepje’.

Wat dat laatste betreft: van griep lig je echt niet drie weken aan de monitor, hoor. En jawel, het sterftepercentage van corona is maar twee tot drie keer zo hoog als dat van gewone griep: minder dan één procent van de patiënten sterft. Maar het gaat bij een pandemie niet alleen om het sterftepercentage. Neem ebola. Hoog sterftepercentage, maar het besmet alleen mensen in de directe omgeving. Het aanzienlijk minder dodelijke coronavirus infecteerde daarentegen tientallen miljoenen mensen en bleek aldus enger dan ebola.

Onbegrijpelijk dat een slimme en erudiete man als Baudet dit niet begreep. Daarvoor deed hij al raar (met zijn ‘uil van Minerva’) maar toen is hij echt van het padje geraakt.

Door het virus is een deel van de bevolking mesjogge geworden